

ZAŁĄCZNIK
do uchwały Nr XVI/74/2015
Rady Gminy Solec-Zdrój
z dnia 30.12.2015

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

na 2016 rok

W GMINIE SOLEC-ZDRÓJ

Część pierwsza

ANALIZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ

I. Liczebność oraz struktura wiekowa i społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Solec-Zdrój.

Dane statystyczne dotyczące liczebności i struktury wiekowej mieszkańców Gminy Solec- Zdrój przedstawiono w tabeli 1. W strukturze zawodowej mieszkańców dominującą grupę stanowią rodziny utrzymujące się wyłącznie z rolnictwa lub zatrudnione jednocześnie w rolnictwie i sektorze poza rolniczym.

W latach 2002-2015 wydatnie zmniejszyła się liczba osób pozostających bez pracy, co przedstawiono w tabeli 2. W tych latach liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy zmalała o 156 osób. Pomimo, że bezrobocie jest wysokie, to Gmina Solec- Zdrój prezentuje się stosunkowo korzystnie na tle gmin ościennych takich jak: Nowy Korczyn, Pacanów, Stopnica i Wiślica, gdzie zjawisko to osiąga wyższy poziom.

Tabela 1. Mieszkańcy Gminy Solec-Zdrój w latach 2003-2015.

Rok	Liczba osób	Odsetek mieszkańców w wieku [%]		
		Szkolnym ¹	Produkcyjnym ²	Poprodukcyjnym ³
2003	5241	16,6	57,1	19,5
2004	5210	16,4	57,9	19,4
2005	5200	20,93	59,84	19,23
2006	5176	21,6	59,24	19,16
2007	5134	15,48	59,46	19,2
2008	5120	15,86	59,9	18,83
2009	5109	14,42	60,46	18,63
2010	5107	14,42	60,46	18,63
2011	5082	20,09	61,06	18,85
2012	5075	12,88	61,3	18,92
2013	5079	12,05	61,45	19,16
2014	5165	13,15	60,21	19,32
2015	5136	11,9	61,19	19,8

¹ dzieci i młodzież w wieku od 7-18 lat

² mężczyźni w wieku od 19-65 lat, kobiety w wieku od 19-60 lat

³ mężczyźni w wieku powyżej 65 lat, kobiety powyżej 60 lat

Tabela 2 Bezrobocie w gminie Solec-Zdrój w latach 2002-2015

Rok	Liczba osób	Bez prawa do zasiłku	
		osób	odsetek
2002	299	278	93,00%
2003	303	279	92,08%
2004	306	283	92,48%
2005	292	265	90,75%
2006	230	208	90,43%
2007	185	162	87,50%
2008	212	202	95,30%
2009	196	177	90,30%
2010	214	193	90,19%
2011	172	163	94,76%
2012	166	151	90,96%
2013	165	151	90,96%
2014	156	139	89,10%
2015	143 w tym: 70 kobiet 73 mężczyzn	132	92,30%

II. Analiza stanu problemów alkoholowych.

1. Liczebność punktów sprzedaży napojów alkoholowych w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Na terytorium Gminy Solec- Zdrój aktualnie funkcjonuje **28** punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Sieć sprzedaży prezentuje tabela 3.

Tabela 3 Sieć sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Solec-Zdrój w 2015 r.

OGÓŁEM (wszystkich punktów)	Z NAPOJAMI PRZEZNACZONYMI DO SPOŻYCIA							
	Poza miejscem sprzedaży				W miejscu sprzedaży			
	Wg zawartości alkoholu				Wg zawartości alkoholu			
	Razem	Do 4,5 %	Od 4,5 % do 18%	Pow. 18 %	Razem	Do 4,5 %	Od 4,5 % do 18%	Pow. 18 %
28	17	17	16	15	11	11	8	5

W roku 2015 na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało 183 mieszkańców gminy.

2. Problemy zdrowotne i społeczno-ekonomiczne występujące w związku z uzależnieniem i nadużywaniem alkoholu.

Nadmierne spożywanie napojów alkoholowych powoduje szereg zaburzeń czynności psychofizycznych i uszkodzenia praktycznie wszystkich narządów wewnętrznych. Specyficzną cechą choroby alkoholowej jest to, że dotyczy ona również rodzin osób uzależnionych, bowiem to ich członkowie ponoszą większość konsekwencji psychospołecznych i ekonomicznych związanych z alkoholem. Najczęściej jest to zła sytuacja materialna. Z przeprowadzanych przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych wynika, że symptomy związane z patologią alkoholową występują co najmniej w kilkudziesięciu rodzinach objętych pomocą społeczną. Często bywa to przemoc oraz inne zjawiska patologiczne. Rodzina nie jest w stanie zignorować czy też uciec od problemu jakim jest pijący. Członkowie rodziny próbują przystosować się do zagrożeń jakie stwarza alkoholik. Takie przystosowanie pozwala na przetrwanie w trudnych i bolesnych okolicznościach. Staje się jednak pułapką, w której zostaje zamknięte pragnienie normalnego i bezpiecznego życia rodzinnego. Małżonkowie i dzieci osoby uzależnionej albo rozpaczliwie próbują powstrzymać jej picie albo rezygnują z nadziei na lepsze życie. Oznacza to często głębokie uwikłanie w chorobę alkoholową małżonka lub rodzica, które określa się jako współuzależnienie.

3. Naruszanie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.

Na podstawie informacji udostępnionych przez Komisariat Policji w Solcu- Zdroju dostrzeżono związek pomiędzy nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych a naruszaniem prawa i porządku publicznego. Zestawienie powyższych faktów prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Zestawienie wykroczeń związanych z nadużywaniem alkoholu w latach **2008 – 2015 r.**

Wykroczenia	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Osoby izolowane w pomieszczeniach dla zatrzymanych w celu wytrzeźwienia.	12	8	6	2	4	92	15	17
2. Kolidy drogowe spowodowane przez nietrzeźwych kierowców.	4	3	2	3	3	2	8	4
3. Interwencje domowe dotyczące awantur wszczętych po spożyciu alkoholu.	75	60	35	13	10	15	16	15
4. Mandaty karne za wykroczenia w związku ze spożyciem alkoholu.	10	3	60	26	132	30	29	31
5. Naruszenie przepisów kodeksu karnego w zakresie znęcania się nad członkami rodzin.	1	1	2	1	2	3	2	3

Część druga.

INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

I. Analiza zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

Na terenie Gminy Solec- Zdrój istnieje punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, który czynny jest w każdy poniedziałek od godziny **7.30 do 11.00** i mieści się w budynku Urzędu Gminy. Pracownik pełniący w punkcie konsultacyjnym dyżur jest zobowiązany przyjąć każdą zgłaszającą się osobę zainteresowaną powyższą problematyką. Pracownik udziela wyczerpujących informacji o chorobie alkoholowej, jej przyczynach, przebiegu i skutkach oraz możliwościach podjęcia leczenia. Ponadto jest zobowiązany udzielić możliwie wszechstronnej pomocy szczególnie tym osobom, które o nią zabiegają lub jej poszukują. Pracownik ma za zadanie informować o procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób nadużywających napojów alkoholowych na przymusowe leczenie odwykowe, między innymi w zamkniętych zakładach leczenia odwykowego lub o możliwościach dobrowolnego skorzystania z alternatywnych form leczenia. W punkcie konsultacyjnym można uzyskać informacje na temat przemocy w rodzinie zwłaszcza z problemem alkoholowym, o formach i metodach przeciwdziałania takim zjawiskom, a także o możliwościach udzielania rodzinom i konkretnym ofiarom przemocy - pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed ponownymi aktami przemocy w rodzinie. Pracownik udziela wsparcia psychologicznego osobom zmuszonym funkcjonować w sytuacji kryzysowej np. ofiarom przemocy domowej oraz służy pomocą na drodze uwolnienia ich od tej przemocy (np. pomoc w redagowaniu pism procesowych). Pracownik zobowiązany jest do zachowania anonimowości zgłaszających się osób i zasłyszanych informacji.

Na podstawie sprawozdania z działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień obejmującego okres od 2 stycznia do 30 listopada 2015 roku praca terapeutyczna obejmowała zajęcia indywidualne i grupowe z osobami uzależnionymi i

współuzależnienionymi oraz pomoc i wsparcie dla ofiar przemocy. W/w okresie odbyło się 45 dyżurów,

- konsultacji udzielono ogółem 252,
- osoby uzależnione 244
- osoby współuzależnione 8
- osoby doznające przemocy 0

II. Postępowania w sprawach o podjęcie leczenia odwykowego.

Istotnym elementem polityki samorządu Gminy Solec- Zdrój w zakresie uzależnień jest profilaktyczna i naprawcza działalność prowadzona przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład GKRPA powołano następujące osoby: Edyta Patrzałek - przewodnicząca oraz członkowie: Janina Cygan (pedagog), Bożena Nowak (nauczycielka z Gimnazjum), Alicja Matus (pracownik Urzędu Gminy), Leszek Stanek (Komendant Komisariatu Policji w Solcu-Zdroju), Maria Zembala (pracownik socjalny).

W 2015 r. do dnia 30 listopada prowadzono postępowania w odniesieniu do 17 osób. Przygotowano i skierowano do Sądu Rejonowego 10 wniosków o wydanie orzeczenia o leczeniu przymusowym, 4 osoby skierowano na indywidualne spotkania z instruktorem terapii w punkcie konsultacyjnym.

3 osoby zostały skierowane przez Sąd na leczenie odwykowe w stacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego, a 2 kolejne na leczenie ambulatoryjne.

Z tytułu udziału w posiedzeniu Komisji członkowi przysługuje każdorazowo wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości równowartości diety przysługującej pracownikom z tytułu podróży służbowej na terenie kraju. W związku z tym, że wynagrodzenie to ma zrekompensować osobom pracującym utracony zarobek, przysługuje ono jedynie wówczas, gdy członek Komisji nie otrzymał równocześnie wynagrodzenia z zakładu pracy.

W rezultacie dotychczasowych doświadczeń stwierdzono, że najsłabszym ogniwem analizowanego systemu jest lecznictwo odwykowe, bowiem pacjenci, którzy zostali na podstawie orzeczenia sądowego zobowiązani na wniosek GKRPA do podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie stacjonarnym, oczekują około **2 lat** na uzyskanie miejsca na oddziale zamkniętym.

GKRPA na bieżąco współpracuje z: Komisariatem Policji w Solcu-Zdroju, GOPS, Sądem Rejonowym i Poradnią Leczenia Uzależnień w Busku- Zdroju, oraz Punktem Konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy w Solcu-Zdroju.

III. Realizacja programów profilaktycznych na terenie placówek oświatowych.

W maju 2015 roku 123 uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Solec-Zdrój uczestniczyła w spektaklu teatralnym pt. Bella Teatru Moralitet zawierającym treści z zakresu problematyki antyalkoholowej, przeciwdziałaniu agresji i przemocy, również i cyberprzemocy. W miesiącach kwiecień-czerwiec uczniowie szkół podstawowych brali udział w kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł w następujących konkursach: „Zdrowe Zagranie” w którym wzięło 80 uczniów kl. I-VI szkół podstawowych oraz „Warto Pomagać” konkurs plastyczno-literacki w którym wzięło udział 32 uczniów. W grudniu br. został zakupiony pakiet pięciu filmów o treściach

profilaktycznych pt. „Lekcje Przestrogi 1” które pozwoliły młodzieży gimnazjalnej zapoznać się z problemami jakie niesie uzależnienie.

W 2015 roku 12 dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, wyjechało na kolonie letnie do Wiselki, a 7 na wypoczynek zimowy do Szczawnicy. Ponadto, 50 dzieci uczestniczyło w półkoloniach letnich.

Pani Bożena Nowak przeprowadziła w ramach zajęć pozalekcyjnych z klasami III Samorządowego Gimnazjum w Solcu – Zdroju wielopoziomowy program profilaktyczny „Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków”, oraz zajęcia z dziećmi w ramach kółka teatralnego w miesiącach od kwietnia do grudnia 2015 roku.

W celu sprawnego i prawidłowego prowadzenia w placówkach oświatowych zajęć z dziećmi i młodzieżą z terenu gminy Solec-Zdrój dla pedagoga szkolnego zakupiono laptop wraz z wyposażeniem.

W okresie letnio-wakacyjnym uczniowie szkół naszej gminy brali udział w imprezach zawierających elementy profilaktyki antyuzależnieniowej, antyalkoholowej i promującej zdrowy i trzeźwy tryb życia – impreza z okazji Dnia Dziecka na placu obok Gminnego Centrum Kultury w Solcu – Zdroju, Recital Zbigniewa Wodeckiego zawierającego elementy profilaktyki antyuzależnieniowej, „Solec-Zdrój Na Kulinarnym Szlaku Ponidzia”, „Soleckie Lato nad Zalewem” oraz Wyścig Kolarski im. Andrzeja Imosy.

Gmina Solec- Zdrój uczestniczyła w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, która skierowana była do młodych ludzi i poświęcona była promocji zdrowego stylu życia jako alternatywy wobec sięgania po środki uzależniające.

Dzieci ze szkoły podstawowej w Zborowie i w Solcu-Zdroju wzięły udział w konkursie indywidualnym w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Zwycięzcy otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe.

Przedsięwzięcia te były finansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

W roku 2016 także planuje się udział dzieci i młodzieży szkolnej w programach profilaktyczno - wychowawczych w miarę posiadanych środków finansowych oraz przedstawionych profesjonalnych ofert.

Część czwarta.

CELE NA 2016 ROK.

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
2. Doskonalenie sposobów rozwiązywania istniejących problemów alkoholowych oraz towarzyszącej im degradacji społeczno-ekonomicznej rodzin osób uzależnionych.
3. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.
4. Prowadzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i kierowanie osób uzależnionych, nadmiernie pijących do podjęcia leczenia odwykowego.

5. Wspieranie wszelkich działań kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych mających na celu rozbudzenie zainteresowań dzieci i młodzieży aktywnymi formami spędzania wolnego czasu jako alternatywy dla spożywania alkoholu. Jednostki kulturalne i oświatowe winny włączyć do swojego programu działania propagujące ideę trzeźwości i abstynencji.
6. Samorządowe Gimnazjum winno zapewnić swoim uczniom możliwość wzięcia udziału w specjalistycznych programach mających na celu edukację w zakresie radzenia sobie przez młodzież z zagrożeniami ze strony alkoholu i narkotyków.
7. Wspieranie wszelkich inicjatyw zmierzających do aktywizacji środowisk wspomagających proces wychodzenia z nałogu alkoholowego oraz utrzymanie abstynencji osób, które przeszły terapię odwykową, w tym tworzenie ośrodków wsparcia i świetlic socjoterapeutycznych.
8. Prewencja i kontrola w zakresie przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi na terenie Gminy Solec- Zdrój.
9. Objęcie szczególną opieką dzieci z rodzin patologicznych, czy też zagrożonych patologią związaną z nadużywaniem alkoholu w środowisku rodzinnym.
10. Zagwarantowanie uczniom, zarówno szkół podstawowych jak i gimnazjum, dogłębnego poznania zagrożeń jakie niesie za sobą uzależnienie od nikotyny, alkoholu, narkotyków, Internetu poprzez organizację programów i widowisk edukacyjnych poświęconych tej tematyce.

PRELIMINARZ WYDATKÓW NA ROK 2016
z zakresu przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Lp.	Punkt programu	SPOSÓB REALIZACJI	Planowana kwota wydatków
1	5	Wspieranie działań kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych w tym: przeprowadzenie imprez promujących zdrowy i trzeźwy tryb życia (konkursy, festyny, imprezy edukacyjne, sportowe, zajęcia pozalekcyjne)	32 026
2	4	Prowadzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: a) wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji RPA b) opłaty za opinie biegłych c) szkolenia członków Komisji d) delegacje e) materiały biurowe	Razem: 8 000 1500 4000 1000 1000 500
3	10	Programy profilaktyczne Szkolenia pracowników	5 420
4	3	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	8 880
5	3,6,7	Prowadzenie ośrodków wsparcia i świetlic socjoterapeutycznych	2 000
6	9	Organizacja dla dzieci z rodzin patologicznych różnych form wypoczynku, wycieczek, wyjazdów, zajęć w ośrodkach edukacyjnych.	13 600
7	1,2	Finansowanie literatury fachowej i materiałów informacyjno – edukacyjnych o tematyce uzależnień.	1 500

Razem: 71.426